

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΕΑΥΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

- Θεωρίες (Roe, Holland, Osipow, Super) δίνουν έμφαση στην επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στην επαγγελματική ανάπτυξη & επιλογή των εφήβων
- Σήμερα ευμετάβλητα & αβέβαια πλαίσια - Μεταβαλλόμενες δυναμικές στην οικογένεια (αύξηση διαζυγίων, μονογονεϊκές οικογένειες και μεγαλύτερη εμπλοκή των παππούδων στην ανατροφή των παιδιών)

ΛΗΨΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

- Ο έφηβος βρίσκεται αντιμέτωπος με τα ερωτήματα:
- Ποιος είμαι; (δεξιότητες, ικανότητες, αξίες)
- Που θέλω να πάω;
- Πως μπορώ να σχεδιάσω τη ζωή μου;

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- Γονικές αντιλήψεις, προσδοκίες και φιλοδοξίες
- Γονεϊκό αξιακό σύστημα
- Γονεϊκά επαγγελματικά στερεότυπα
- Εμπειρίες παιδικής ηλικίας
- Σειρά γέννησης
- Αριθμός & φύλο των παιδιών

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Συστημικές Θεωρίες: Η οικογένεια ως σύστημα κάθε μέλος επηρεάζει και επηρεάζεται από τα άλλα μέλη
- Επαγγελματική Αναποφασιστικότητα αποτέλεσμα αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στο άτομο και την οικογένεια
- Υποστηρικτικές γονικές συμπεριφορές υψηλότερο επίπεδο αυτεπάρκειας των εφήβων

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ

- Κανόνες **κάθε οικογένειας**
- Όρια: είτε άκαμπτα, είτε εύκαμπτα και διαπερατά οδηγούν είτε στην υπερεμπλοκή- συγχώνευση (τριγωνοποίηση), είτε στην αποδέσμευση (επίπεδο διαφοροποίησης)
- Ομοιόσταση: διατήρηση ισορροπίας στην οικογένεια. Εξυπηρετεί σημαντικές λειτουργίες ολόκληρης της οικογένειας (π.χ. αναποφασιστικότητα)
- Διπλά-αντιφατικά μηνύματα

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ/ ΑΤΟΜΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ

DIFFERENTIATION OF SELF (BOWEN, 1996)

- **Διαφοροποίηση εαυτού Από ή Μέσα στην οικογένεια;**
 - Διαχωρισμός του εαυτού από την άποψη και τις πεποιθήσεις των γονέων σε αντίθεση με την συγχώνευση
 - **Το Διαφοροποιημένο άτομο** : λειτουργεί αυτόνομα από την οικογένειά του και αποφασίζει ανεξάρτητα από αυτή
 - **Το Συγχωνευμένο άτομο** : χαμηλή αυτοεκτίμηση, ένταση, άγχος και δυσκολία στη λήψη απόφασης.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Η σχέση της οικογενειακής αλληλεπίδρασης με την λήψη αποφάσεων σταδιοδρομίας **δεν έχει επαρκώς ερευνηθεί από τους ειδικούς του χώρου.**
- Σκοπός της παρούσας μελέτης, που πραγματοποιήθηκε **για πρώτη φορά στα πλαίσια της Ελληνικής πραγματικότητας,** είναι να διερευνηθεί εάν η Διαφοροποίηση εαυτού των φοιτητών και των μαθητών στη γονική τους οικογένεια, σχετίζεται με την Αυτοαποτελεσματικότητα και την Τριγωνοποίηση και τελικά πώς αυτοί οι τρεις παράγοντες μπορεί να επηρεάζουν τη λήψη της επαγγελματικής τους απόφασης.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Τα ευρήματα της μελέτης αυτής δείχνουν ότι υπάρχει μια στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στις τέσσερις διαστάσεις της Διαφοροποίησης του εαυτού, δηλαδή της Συναισθηματικής Αντιδραστικότητας, της Συναισθηματικής Αποκοπής, της Συγχώνευσης με τους άλλους και της Προσωπικής Θέσης (Differentiation of self-Inventory, Skowron & Friedlander, 1998)
- με τη δυσκολία λήψης επαγγελματικής απόφασης ή αναποφασιστικότητας καθώς και τις διαστάσεις της, δηλαδή, την **Ανώριμη Αντιμετώπιση Σταδιοδρομίας**, την **Έλλειψη Σαφήνειας Ενδιαφερόντων** και τα **Εμπόδια από το Οικογενειακό Περιβάλλον**.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

(DIFFERENTIATION OF SELF-INVENTORY, SKOWRON & FRIEDLANDER, 1998)

- **Συναισθηματική Αντιδραστικότητα (Emotional Reactivity):**

Αξιολογεί την τάση του ατόμου να πυροδοτείται εύκολα και να εκφράζεται με **υπερβολικές συναισθηματικές αντιδράσεις** που οφείλονται σε συναισθηματικά φορτισμένα περιβαλλοντικά ερεθίσματα. Δηλαδή, το άτομο κατακλύζεται από έντονα συναισθήματα, **χωρίς να μπορεί να πάρει θέση και να παρέμβει**, προκειμένου να τα ρυθμίσει και να τα διαχειριστεί, με αποτέλεσμα να λειτουργεί με αστάθεια

- **Προσωπική Θέση (“I” Position - IP)**

εκτιμά την ικανότητα ενός ατόμου να **εκφράζει και να διατηρεί τις δικές του πεποιθήσεις, αξίες ή αντιλήψεις** παρά την ενδεχόμενη εξωτερική πίεση ή την ύπαρξη μιας στρεσογόνου κατάστασης που μπορεί να υφίσταται.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

(DIFFERENTIATION OF SELF-INVENTORY, SKOWRON & FRIEDLANDER, 1998)

- **Συναισθηματική αποκοπή (*Emotional CutOff -ECO*)**

αξιολογεί την επιθυμία του ατόμου να "κλείσει" και να αποσυρθεί συναισθηματικά κατά τη διάρκεια στρεσογόνων καταστάσεων ή την ανάγκη του να απομονωθεί λόγω δυσκολίας σύνδεσης σε στενές προσωπικές του σχέσεις.

- **Συγχώνευση με τους άλλους (*Fusion with others - FO*)**

αξιολογεί την συναισθηματική υπερεμπλοκή και την υπερβολική ταύτιση του ατόμου με τους γονείς και τους σημαντικούς άλλους, ενδοβάλλοντας, χωρίς να αμφισβητεί, τις γονικές αξίες, πεποιθήσεις και προσδοκίες.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΚΛΙΜΑΚΑ ΛΗΨΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ Ή ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

- **Έλλειψη σαφήνειας ενδιαφερόντων:**

αποτυπώνει «την αδυναμία του ατόμου να προσδιορίσει τα κυρίαρχα επαγγελματικά του ενδιαφέροντα και την απουσία διαύγειας όσον αφορά στην επαγγελματική του ταυτότητα (δηλαδή τα ενδιαφέροντα, τις κλίσεις και τις αξίες του)»

- **Ανώριμη αντιμετώπιση σταδιοδρομίας:**

διερευνά "τον βαθμό σημαντικότητας του ρόλου της εργασίας και γενικότερα της σταδιοδρομίας στη ζωή του ατόμου"

- **Τέλος, Εμπόδια από το οικογενειακό περιβάλλον:**

μετρούν την ύπαρξη εμποδίων που προέρχονται από το οικογενειακό και το κοινωνικό περιβάλλον του εφήβου αναφορικά με την υλοποίηση της επαγγελματικής του προτίμησης

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

- Για το δείγμα των φοιτητών βρέθηκε ότι η μικρότερου βαθμού ατομική διαφοροποίηση και η μικρότερου βαθμού αυτοαποτελεσματικότητα, καθώς και η μεγαλύτερου βαθμού συγχώνευση με τους άλλους αποτελούν προγνωστικούς παράγοντες για την επαγγελματική αναποφασιστικότητα.
- Για το δείγμα των μαθητών βρέθηκε ότι η μεγαλύτερου βαθμού συναισθηματική αποκοπή αποτελεί προγνωστικό παράγοντα για την επαγγελματική αναποφασιστικότητα, ενώ κοινός προγνωστικός παράγοντας και για τα δυο δείγματα φοιτητών και μαθητών της επαγγελματικής αναποφασιστικότητας αποτελεί η Τριγωνοποίηση στην πυρηνική οικογένεια.
- Επίσης διαπιστώθηκε ότι τα υψηλότερα επίπεδα Προσωπικής Θέσης προβλέπουν μικρότερου βαθμού δυσκολία στη λήψη απόφασης, υψηλότερα επίπεδα αυτοαποτελεσματικότητας και χαμηλότερα επίπεδα Τριγωνοποίησης, ενώ η αυτοαποτελεσματικότητα βρέθηκε να συσχετίζεται θετικά με τη Διαφοροποίηση του Εαυτού και αρνητικά με την Τριγωνοποίηση.

ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

- Στη Συστημική προσέγγιση, η αναποφασιστικότητα του ατόμου στην επιλογή Σταδιοδρομίας, είναι ανάγκη να αντιμετωπιστεί όχι ως ατομικό χαρακτηριστικό αλλά σε σχέση με το πλαίσιο αναφοράς του κάθε συμβουλευόμενου.
- Ο Σύμβουλος οφείλει να εστιάσει στο ρόλο της οικογένειας και την επιρροή που μπορεί να έχει στον τρόπο με τον οποίο το νέο άτομο προσεγγίζει την επιλογή μιας σταδιοδρομίας.
- Επίσης, κρίνεται σκόπιμο ο Σύμβουλος Σταδιοδρομίας να εντάξει στην Συμβουλευτική διαδικασία τη διερεύνηση της δυναμικής της οικογένειας προέλευσης, των ρόλων και των προτύπων αλληλεπίδρασης μεταξύ των μελών της σε σχέση με την επαγγελματική επιλογή του ατόμου και να το βοηθήσει να γνωρίσει, να κατανοήσει και να αλλάξει το ρόλο που έχει ο ίδιος ο εαυτός του στο οικογενειακό σύστημα, να αναζητήσει τις κρυμμένες αλήθειες και τα επαγγελματικά στερεότυπα της οικογένειας, προκειμένου να νοηματοδοτήσει την επαγγελματική αναποφασιστικότητα του.